

МАЛКИЯТЪ БУНТОВНИКЪ

Великиятъ Априлски бунтъ бѣше въ разгара си. Хиляди мъже и жени отъ Сръдногорieto, Тракийската равнина и Родопитѣ се прегръщаха ицѣлуваха и плачеха отъ радостъ за идването на близката свобода. Хвѣркатата чета на Бенковски се явяваше навсѣкѣде, където бѣше нужно и възбуждаше неизказана радостъ и топлия възторгъ отъ страна на довчерашнитѣ роби. Тѣ се надигаха като разярена вълна и думитѣ: „Свобода, смъртъ на тиранитѣ“ гърмѣха въ всѣко село, въ всѣки градъ, въ долини, гори, полета и въ синитѣ горди планински върхове.

А Бенковски, гордъ като царь, яздѣше своя хвѣркатъ жребець, следванъ отъ вѣрната си чета. Старцитѣ се кръстѣха като виждаха „своя князь“ и сваляха калпаци съ слъзи на очи отъ умиление.

И тоя день юнацитѣ, отъ хвѣркатата чета летѣха къмъ село Акаджикъ отъ лѣвата страна на Марица, където бързаха да забиятъ свободното бунтовно знаме. Шумътъ отъ копнатата на десетки коне застрашително отекваше въ гората. Лицата на бунтовницитѣ бѣха румени като майски рози; очитѣ имъ пламенѣха, отъ уснитѣ имъ не слизаше гордата усмивка на победители. Тѣ яздѣха следъ своя войвода, увѣрени въ победата.

Изведнажъ отъ гѣстата гора изкочи конникъ и се изпрѣчи предъ Бенковски. Той дрѣпна юздитѣ на коня си, а следъ него цѣлата чета се закова на мѣсто. Сега всички можеха да разгледатъ непознатия. Това бѣше около 16 годишно момче, тънко и високо като топола, съ бледо, но решително лице, босо, окѣсано, препасано съ широкъ коланъ, на който бѣ натѣкнатъ ржжидивъ пищовъ. Яздѣше на хубавъ конь безъ седло и вмѣсто юзда, държеше за дѣсната си ржка червенъ поясъ, съ който бѣше вързанъ врата на коня.

Нѣколко мига войводата и момчето се гледаха.

— Какво правишъ тукъ? —

ВЪ УЧИЛИЩНИЯ ДВОРЪ

Днесъ, въ училищния дворъ, сякашъ пѣятъ птици хоръ: палави деца, съ румени лица — водятъ милъ, другарски бой. Ето, малкиятъ Благой тича, пада, става пакъ, шиба Илка съ топки снѣгъ. Тамъ пъкъ Славомиръ, Милко, Владимиръ —

попита Бенковски навсено.

То скочи отъ коня, приближи се и, като протегна рѣце къмъ четата, съ умолителенъ гласъ, бързо и задъхано каза:

— Ида отъ село Бѣлово. Откраднахъ коня отъ чорбаджията си и препускамъ насамъ да ви пресрещна. Искамъ да дойда съ васъ, воевода. Искамъ да хвана Балкана и да се бия за свободата народна.

Бенковски още веднажъ измѣри съ погледъ момчето и на строгитѣ му устни премина лека усмивка. Той поклати глава.

— Малкъ си още, чоджумъ. Не е за тебе работа да колишъ турци!

И, като се обърна къмъ единъ четникъ, заповѣда му да вземе коня. Отъ него четата имаше нужда. Едри бистри сълзи се появиха по очитѣ на момчето. То заплака съ гласъ.

— Моля ти се, войводо! Нека да дойда съ васъ! Ще ви слушамъ, ще ви нося вода, ще върша всичко каквото ми поръчатъ. Не ме връщайте! Искамъ да дойда съ васъ!

Бенковски погледна четницитѣ. По лицата на всички се четѣше възторгъ отъ преданността на това момче къмъ дѣлото за народна свобода. Трѣбва ли единъ такъвъ пламъкъ да бѣде угасенъ? И да се почерни едно възторжено сърдце, готово да живѣе и да умрѣ за народната свобода?

Войводата щастливо се усмихна така, както рѣдко се смѣеше. Щомъ като се раждатъ такива народни чедра, свободата ще изгрѣе; тоя народъ ще скѣса робскитѣ вериги.

Той хвана протегнатитѣ рѣце на момчето, раздруса ги и каза:

— Нека така да бѣде! Ела съ насъ, златно момче. Подъ твоята скѣсана риза се крие златно сърдце.

И смушка коня си. А малкиятъ бунтовникъ, щастливъ като никога до сега, съ лудо туптящо сърдце се впусна предъ четата, заскача като младъ жребець и поведе хвѣркатата дружина.

Петъръ Стѣповъ

въ глѣчъ и радостъ, въ шумъ и викъ, се боричкатъ всѣки мигъ. А слугата чичо Томъ — хе, подъ школския балконъ — гледа и се смѣй, и си дума: — Брей, съ бодри, весели сърдца сж каленитѣ деца!

Ненчо Савовъ

ВЕЛИКАНЪТЪ И МЪДРАТА КНИГА

Едно време живѣеше въ далечна страна добъръ и мъдъръ царь. Всѣки день той излизаше отъ своя палатъ, отиваше при работнитѣ хора и дълго скиташе между тѣхъ.

— Всички трѣбва да живѣятъ съ трудъ и честъ! — казваше имъ той.

Най-жестоко наказваше мързелитѣ, затваряше пиянитѣ и крадцитѣ. По цѣли нощи не спѣше той отъ тежки мисли. Искаше да премахне всичкото зло отъ своята държава, та да настане щастливъ животъ, като въ райската градина.

И когато брадата му побѣлѣ до косъмъ и очитѣ му загаснаха като два прегорѣли въглени, той въздѣхна дълбоко:

— Иди, — рече той на своя съветникъ, вижъ, какъ живѣе моя народъ! Цѣлъ животъ се борихъ съ злото, трѣбва вече всички да живѣятъ като боляри!

Изкочилъ съветникътъ и на другия день се върналъ.

— Колкото има добро, — рекълъ царскиятъ съветникъ, толкова има и зло!

Товага царь се надигналъ и заповѣдалъ:

— Ако се намѣри юнакъ, който да премахне злото отъ мое то царство, ще му дамъ два товара злато!

Мина много време отъ товага.

Единъ день предъ златния тронъ на царя се изправи като скала единъ човѣкъ. Рѣцетѣ му приличаха на желѣзни лос-

Спи, спи зрънце!

Спи, спи зрънце — не тѣжи за слънце!
Прага зима, тъкала, тънъкъ губер въ прострѣла.
Спи, спи зрънце — не тѣжи за слънце!

Спи, спи зрънце — не тѣжи за слънце!
Сладка, лека почивка подъ дебела завивка!
Спи, спи зрънце — не тѣжи за слънце!

Дѣдко

Изъ едно гърне старо злато

ПѢТЕЛЪТЪ И КРАДЦИТЪ

басня

Двама крадци се промъкнаха презъ нощта въ двора на единъ селянинъ. Най-напредъ влѣзоха въ курника и хванаха пѣтела. Въ туй време лавна кучето. Стопанина излѣзе на двора съ брадата и крадцитѣ побѣгнаха. Като излѣзоха вѣнъ отъ селото крадцитѣ се настаниха въ една заплата воденица и накладоха огънь.

Единия рече:

— Хайде да заколиме пѣтелето и да го сваримъ, че съмъ много гладенъ.

Товага се обади пѣтелътъ.

— А бе хора, какво приказвате? Защо искате да ме заколите. Че знаете ли вий кой съмъ азъ? Азъ съмъ оня, който става рано, пѣе и събужда

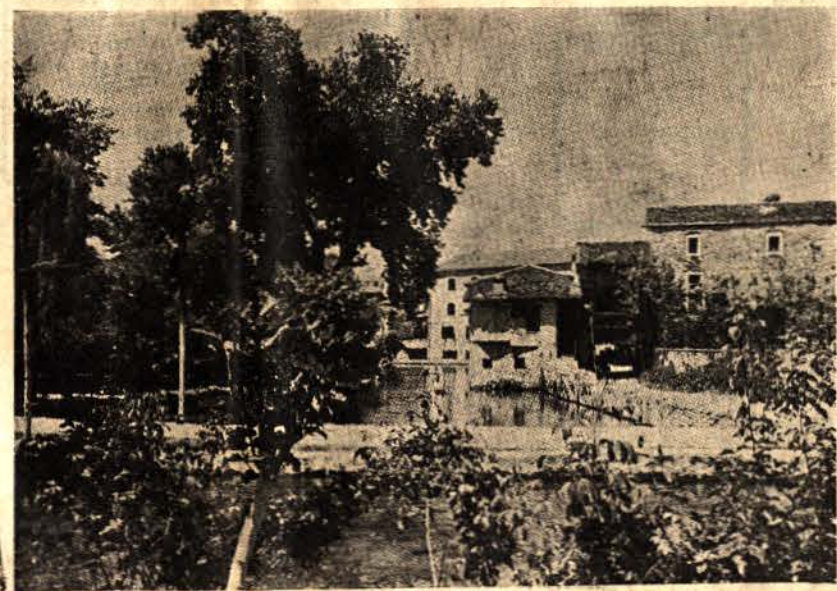
хората.
— А, ти ли си билъ оня, де-

то пѣе, буди хората и ни прѣчи на кражба?
И го заклаха.

А. Каралийчевъ

Браситѣ на родната страна

Драма — градъ въ бѣломорска Тракия. На снимката се виждатъ прочутитѣ извори „Св. Варвара“.

тове. Той стоеше като джбъ икато дишаше, голѣмата ламба загасваше, а брадата на царя треперѣше.

Юнактъ направи поклонъ. — Азъ мога да премахна злото! — рече той съ дебелъ и страшенъ гласъ. Ножа ми хвана рѣжда отъ чакане да се роди юнакъ за мене. Искамъ да си премѣря силата съ това проклето зло!

— Добре, поклати глава бѣлокосиятъ царь, върви! Великанътъ излѣзе. Отъ стѣпкитѣ му отъ покрива сесрутиха две керемиди и се разбиха на земята. Бутна вратата, тя се откочи и падна до оградата. Излѣзе навънъ и трѣгна изъ широката зема да гони злото.

Дълго скита по пѣтицата. Броди по села и градове. Три пѣти премина голѣмото царство. После потѣгна сякашъ въ

земята.
Единъ день на царската врата похлопа единъ пѣтникъ. Слугата отвори и изтрѣгна. Погледна го съ изблѣщени очи, свитъ като мѣничка мравка до голѣмитѣ му ботуши. Такъвъ едъръ човѣкъ той не бѣ виждалъ и на сънь.

— Защо чукашъ?

— При царя отивамъ!

Слугата искаше да му каже нѣщо, но устата му замръзна. Мечешкитѣ стѣпки на страшния пѣтникъ забиха като камбани изъ двореца.

Влѣзе той при грохналия царь, стори му поклонъ и започна:

— Азъ съмъ онзи юнакъ, който трѣгна да гони злото!

— Премахна ли го? — попита царътъ.

— Не го намѣрихъ, защото злото се крие въ сърдцето на

НАШИ СЪТРУДНИЦИ

Николай Фолъ

Роденъ е презъ 1898 година въ гр. Берковица. Сега е режисьоръ въ Пловдивския народенъ театръ.

За малкитѣ Николай Фолъ е написалъ нѣколко хубави книги: Мешко и приятеля му Таралежко, Татунчо и Татунка, Сватбата на мишока Мики, Царкинята съ деветѣтъ прѣста и др.

Той е не само добъръ писателъ за деца, но и първиятъ създателъ на Детска театрална школа у насъ. Съ своята детска театрална школа той изнесе въ София много приказни пиеси, повечето написани отъ самия него: Сватбата на мишока Мики, Робинзонъ, Червената шапчица и др. Децата, които сж участвували въ неговата школа и които сж гледали изнесенитѣ отъ нея представления, най-добре знаятъ заслугитѣ на Николай Фолъ за детския театръ.

ЗИМНА НОЩЪ

Пушатъ селскитѣ кумини, и къмъ небесата сини облаци отъ димъ летятъ.

А небеснитѣ звездици, като ранобудни птици, цѣла нощъ не щатъ да спятъ.

Надалече въ тишината спи спокойно планината, побѣлѣла отъ снѣга.

А на топличко, завити, спятъ и хората честити, че нали е нощъ сега?

Но щомъ съмне надъ селцето, ще затупка пакъ сърдцето на работния селякъ.

И отново въ равнинитѣ, ще заскърцатъ пакъ шейнитѣ по отъпкания снѣгъ.

Славчо Ангеловъ

Дето има обичъ и любовъ, тамъ и Господъ е готовъ.

Да се разрушава е лесно — да се гради е мъчно.

Два камѣка брашно смилатъ, а единъ не може.

човѣка! Азъ съмъ слабъ за тамъ! Не мога да го премахна! Потърси юнакъ, който довлѣзе въ човѣшкото сърдце!

Като си излѣзе великанътъ, царътъ повика най-мъдрия си съветникъ.

— Кажми ми ти, какъ може да се премахне злото отъ човѣшкото сърдце! Кой юнакъ може да свърши тази работа? Има ли такъвъ юнакъ?

— Има! — отвърналъ мъдрецътъ.

— Кой е той и какъ се нарича?

— Добрата книга, царю! Само тя може да влѣзе въ човѣшкото сърдце. Нейната сила е страшна.

Григоръ Угаровъ